

Åtgärdslista för klimatanpassning i Storumans kommun

Antagen i Kommunfullmäktige 2024-11-19

Åtgärdslistan

Åtgärdslista för klimatanpassning i Storumans kommun är en bilaga till Klimatanpassningsplan för Storumans kommun. Åtgärdslistan vänder sig till kommunala verksamheter.

Åtgärdslistan togs ursprungligen fram i SMHI:s projekt för utvecklande av en lathund för Klimatanpassning under 2017. För att färdigställa och förankra klimatanpassningsplanen och åtgärdslistan har under juni och juli månad 2024 samtliga berörda verksamheter bjudits in till olika arbetsgruppsmöten.

Åtgärdena antas tillsammans med Klimatanpassningsplanen i Kommunfullmäktige under 2024. Därefter ska åtgärdslistan revideras och följas upp varje år. Kommunstyrelsen ska anta en ny och uppdaterad version årligen med start år 2026.

För att göra åtgärdslistan mer lätthanterlig har ett antal kolumner dolts vid antagande. Dessa är däremot synliga inom verksamheten då de ger en bredare förklaring av åtgärden.

Upplägg av åtgärdslistan

Åtgärdena har tagits fram baserat på fem samhällsområden över vilka kommunen ansvarar; människors hälsa, kommunikationer och infrastruktur, bostäder och bebyggelse, tekniska försörjningssystem samt matproduktion.

Tidplan: uppskattad tidsåtgång från det att åtgärdena börjar genomföras. Åtgärdslistan styr inte över när en åtgärd ska börja genomföras.

Prio: Se förklaring på sidan 2.

Kriterier: Se förklaring på sidan 2.

Ansvarig förvaltning: Utpekad ansvarig förvaltning för genomförande av åtgärden.

Ansvarig enhet: Utpekad enhet inom förvaltningen som ska se till att åtgärden initieras. Kan/bör ta hjälp av stödjande enhet.

Stödjande/berörd enhet: Stödjande enhet ska bistå ansvarig enhet med genomförande av åtgärden

Resurs: Huruvida åtgärden förväntas kunna genomföras inom befintlig tjänst, genom projekt, nyanställning eller konsult.

Finansiering: Huruvida åtgärden förväntas genomföras inom befintlig budget eller med extern finansiering.

Årshjul för uppföljning och revidering visas i figur på sidan 2.

Prio

- 1 - Existerande stora problem, arbete behöver påbörjas/intensifieras omgående.
- 2 - Kan se effekter idag som kommer att eskalera enligt de klimatmodeller som finns. Arbete bör påbörjas inom de närmsta åren.
- 3 - Framtida förväntade effekter som behöver beaktas.

Kriterier

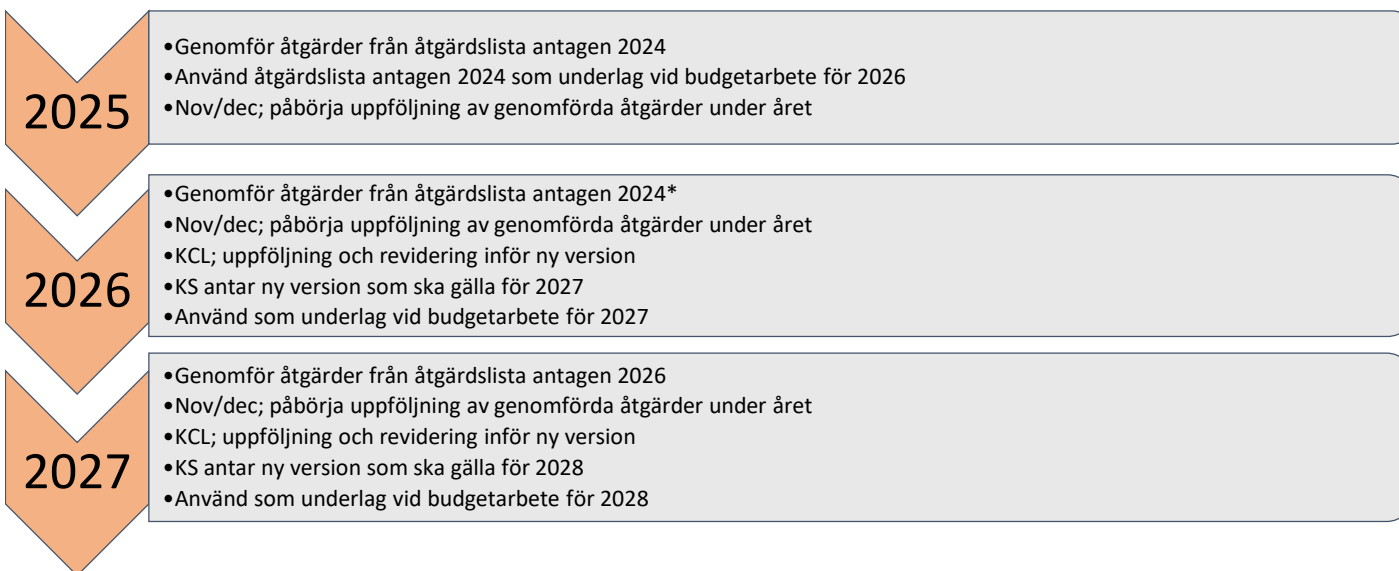
Akut - Åtgärder som kan hantera eller öka motståndskraften inför gällande akuta konsekvenser/sårbarheter som kommunen står inför redan i dagens klimat.

Effektiv - Åtgärder med relativt snabba beslut, enkla medel och låga kostnader (s.k. "lågt hängande frukter" . Kan även innefatta kunskapsinhämtning, och information om pågående insatser med koppling till anpassning.

Flexibel - Åtgärder som inte leder till inlåsnings effekter eller motverkar andra åtgärder. Om nödvändigt kan åtgärderna anpassas, revideras eller göras ogjorda till låga kostnader.

Hållbar - Åtgärder som erbjuder flera fördelar och ger synergier även i andra mål, såsom utsläppsminskningar, riskreduceringar eller hållbarhetsmål. Detta inkluderar åtgärder som inte leder till oacceptabla konsekvenser för ekonomiska, ekologiska eller sociala värden. Åtgärderna ska inte heller bidra till ökad klimatpåverkan.

Årshjul för uppföljning och revidering av åtgärdslistan

Infrastruktur och kommunikationer

Åtgärder	Tid-plan	Prio	Kriterier	Ansvarig förvaltning	Ansvarig enhet	Stödjande enhet/berörda	Resurs	Finansiering
Skriva i brukarens genomförandeplan om det finns kontaktperson i brukarens närområde, som vid behov kan kontaktas när hemtjänst inte kan ta sig fram (en sorts	2 år	1	Effektiv	Omsorgs-förvaltningen	Hemtjänst Hemsjukvård		Befintlig tjänst	Ordinarie budget
Utreda vilken beredskap som finns för störningar i IT- och nätverksleverans	3 år	2	Hållbar	Samtliga	Berörd verksamhet		Befintlig tjänst	Ordinarie budget
Informera allmänheten om hemberedskap/egenberedskap i en vecka. (MSB).	1 år	2	Effektiv	Kommunstyrelsen	Kansli	Räddnings- tjänst Fastighetsförvaltare	Befintlig tjänst	Ordinarie budget
Övningsmöjlighet för kommun och Rtj vid katastrof (i dagsläget 1/mandatperiod).	4 år	2	Effektiv	Kommunstyrelsen	Räddnings-tjänst	Kommunstyrelsen	Befintlig tjänst	Ordinarie budget
Utbildning/övning mellan Rtj och fjällräddare gällande ras, skred och lavin. Samarbeta Norge.	5 år	3	Effektiv	Kommunstyrelsen	Räddnings-tjänst	Fjällräddning	Befintlig tjänst	Ordinarie budget
Identifiera och skapa samlingsplatser i byar med information och förnödenheter.	5 år	3	Hållbar	Kommunstyrelsen	Kansli	Räddnings- tjänst	Befintlig tjänst	Tillförda medel
Identifiera var det blir vattenansamlingar vid skyfall och översvämningar.	5 år	1	Akut	Kommunstyrelsen	Kansli (ÖP)	Tekniska	10% i 6 mån	Tillförda medel
Identifiera byar/platser som bara har en väg = ingen alternativ väg.	5 år	1	Akut	Omsorgs- förvaltningen	Hemtjänst Hemsjukvård Kansli (trafik- planerare)	Kansli (beredskaps- samordnare)	Befintlig tjänst	Ordinari budget
Identifiera avrinningsområden kopplade till förorenade områden (GIS)	5 år	2	Hållbar	Miljö- och samhällsbyggnads- förvaltningen	Miljökontoret	Tekniska (GIS)	Befintlig tjänst	Ordinarie budget
Inventera status på vägar, dimensioner på trummor och diken. Se över att de spolas	10 år	2	Effektiv	Kommunstyrelsen	Tekniska	Övriga berörda	Befintlig tjänst	Ordinarie budget
Verka för att fler externa aktörer/markägare/väghållare i kommunen är medvetna om klimatanpassningsbehovet. Särskilt vad gäller vägtrummor, snöröjning och nedfallna träd.	20 år	2	Effektiv	Kommunstyrelsen	Kansli (Klimat- anpassnings- samordnare)	Kansli (trafikplanerare)	Befintlig tjänst	Ordinarie budget
Verka för att fler externa aktörer/företag/markägare/väg- och ledhållare i kommunen är medvetna om klimatanpassningsbehovet. Särskilt vad gäller stigar, leder, parkeringar, rastplatser mm	20 år	2	Effektiv	Kommunstyrelsen	Kansli (Klimat- anpassnings- samordnare)	Näringslivs- kontoret Tekniska	Befintlig tjänst	Ordinarie budget
Bevara och bevaka att nya stigar/leder/parkeringar inom område mm. anläggs vid om-/nybyggnation av områden för att de ska klara ett ökat tryck från turism samt vara anpassade till att klara ett förändrat klimat.	5 år	2	Hållbar	Miljö- och samhällsbyggnads- förvaltningen	Miljö- och sammhälls- byggnads- kontoret.	Tekniska	Befintlig tjänst	Ordinarie budget
Vid underhålla eller nyanläggning av kommunens stigar/leder/parkeringar ska de anpassas för att klara ett ökat tryck från turism samt till att klara ett förändrat klimat.	5 år	2	Hållbar	Kommunstyrelsen	Tekniska	Miljö- och sammhällsbyggnads- förvaltningen	Befintlig tjänst	Ordinarie budget
Ta fram en dammhaveriplan.	10 år	3	Effektiv	Kommunstyrelsen	Kansli	Tekniska Miljö- och sammhällsbyggnads- förvaltningen Räddnings- tjänst	Befintlig tjänst	Ordinarie budget

Infrastruktur och kommunikationer, fortsättning

Åtgärder	Tidplan	Prio	Kriterier	Ansvarig förvaltning	Ansvarig enhet	Stödjande enhet/berörda	Resurs	Finansiering
Utreda vilka samhällsviktiga verksamheter som behöver reservkraft.	5 år	2	Akut	Kommunstyrelsen	Kansli (beredskaps-samordnare)	Berörd verksamhet	Befintlig tjänst	Ordinarie budget
Informera och uppmuntra entreprenör att ha tillgång till "nöds-kottning" av privatpersoner vid kraftiga snöfall, särskilt i byar.	5 år	3	Flexibel	Kommunstyrelsen	Kansli (Klimat-anpassnings-samordnare)	Tekniska Räddnings-tjänst Trafikverket	Befintlig tjänst	Ordinarie budget
Inventera och utrusta kommunens fordon med kit med verktyg och första förband när bilen blir stillastående. Upprätta lista på utrustning som ska finnas.	3 år	1	Akut	Kommunstyrelsen	Kansli (fordonsgrupp)	Tekniska Hemtjänst Storuman och Tärnaby	ca 1500kr/fordon	Tillförda medel
Detaljutreda prioriterade riskområden, utifrån utredning för ras och skred, samt ta fram förslag på åtgärder.	2 år	1	Akut	Kommunstyrelsen	Kansli	Miljö- och samhällsbyggnads-förvaltningen	Konsult	Tillförda medel
Identifiera och fälla träd som riskerar att falla inom tätorterna, särskilt i anslutning till kommunens anläggningar. Informera allmänheten om försäkringar.	5 år	2	Hållbar	Kommunstyrelsen	Tekniska	Kansli (kommunikatör)	Befintlig tjänst	Ordinarie budget

Människors hälsa

Åtgärder	Tidplan	Prio	Kriterier	Ansvarig förvaltning	Ansvarig enhet	Stödjande enhet/berörda	Resurs	Finansiering
Ta fram en rutin för hur kommunens kök ska hantera el- och/eller dricksvattenbortfall.	1 år	1	Effektiv	Kommunstyrelsen	Kost	Bespisningspersonal	Befintlig tjänst (delvis)	Tillförda medel
Informera allmänheten om risker med enskilt vatten i ett förändrat klimat samt vikten av provta vatten i sin brunn.	1 år	1	Effektiv	Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen	Miljökontoret	Kansli	Befintlig tjänst	Ordinarie budget
Ordna garage till hemtjänstbilar i Gunnarn och Slussfors.	5 år	2	Akut	Omsorgsförvaltningen	Hemtjänst Gunnarn och	Tekniska Fastighetsförvaltare	Befintlig tjänst	Tillförda medel
Informera årligen i verksamheterna hur kommunen ska hantera värmeböljor för äldre och brukare på särskilda boenden samt hemtjänst och hemsjukvård. Utgå från befintlig rutin.	10 år	2	Effektiv	Omsorgsförvaltningen	Äldreomsorgen Särskilda boenden		Befintlig tjänst	Ordinarie budget
Fortsatt arbete med KHOSS.	3 år	1	Effektiv	Omsorgsförvaltningen	Berörd verksamhet		Befintlig tjänst	Ordinarie budget
Informera fastighetsägare om hur de kan förbereda sig inför ett förändrat klimat, förslagsvis på hemsidan där klimatanpassningsplanen publiceras.	1 år	1	Effektiv	Kommunstyrelsen	Kansli (Klimat-anpassnings-samordnare)	Kommunikatör Energi- och klimatrådgivare	Befintlig tjänst	Ordinarie budget
Ta fram en skriftlig rutin för att hantera värmeböljor på förskolor och skolor samt spridning av den i verksamheten.	3 år	2	Effektiv	Fritids-, kultur- och utbildningsförvaltningen	Skolkontoret		Befintlig tjänst	Ordinarie budget

Bebyggelse och byggnader

Åtgärder	Tid-plan	Prio	Kriterier	Ansvarig förvaltning	Ansvarig enhet	Stödjande enhet/berörda	Resurs	Finansiering
Lägga in ras- och skredområden enl. SGI:s/SGU:S utredningar samt SMHI:s skyfallskartering i ÖP:n så att det blir ett stödande dokument vid planläggning och nybyggnationer.	1 år	1	Akut	Kommunstyrelsen	Kansli (ÖP)	Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen	Befintlig tjänst	Ordinarie budget
Fastställa utifrån ÖP:n vilken nivå kommunen kan bevilja nybyggnationer.	10 år	1	Effektiv	Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen	Byggnads-kontoret		Befintlig tjänst	Ordinarie budget
Informera entreprenörer om hur tomter kan anpassas/skyddas i riskområden utifrån skyfallskartering och översvämningskartering.	5 år	2	Effektiv	Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen	Byggnads-kontoret	Tekniska (GIS)	Befintlig tjänst	Ordinarie budget
Utreda kommunägda byggnaders takfasthet gällande snötyngd.	15 år	2	Effektiv	Kommunstyrelsen	Tekniska	Fastighetsförvaltare	Befintlig tjänst	Ordinarie budget
Informera husägare angående ansvar och risk med byggnaders påverkan av snötyngd.	3 år	2	Effektiv	Kommunstyrelsen	Kansli (Klimat-anpassnings-samordnare)	Byggnads-kontoret	Befintlig tjänst	Ordinarie budget
Vid ny/ombyggnation ska kommunen överväga att använda öppna bäckar istället för trummor.	30 år	2	Hållbar	Kommunstyrelsen	Tekniska	Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen	Befintlig tjänst	Ordinarie budget
Tillsyn på åtgärder kopplat till dagvatten inom bebyggelse, ex sedimenteringsdammar och andra lösningar för att på så sätt hantera skyfall.	10 år	1	Hållbar	Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen	Miljökontoret	Byggnads-kontoret	50% i ett år	Tillförda medel/projekt
Skyfallskartering samt utredning om åtgärder i bebyggelse.	5 år	1	Akut	Kommunstyrelsen	Kansli (ÖP)	Tekniska	Befintlig tjänst	Extern finansiering/projekt
Kunskaps-uppbyggnad kring geoteknik	5 år	2	Effektiv	Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen			Befintlig tjänst	Ordinarie budget
Inventera K-märkta fastigheter & kulturellt värdefulla inventarier som kommunen äger	2 år	2	Hållbar	Fritids-, kultur- och utbildningsförvaltningen	Fritid och kultur	Fastighetsförvaltare Miljö- och samhällsbyggnads-	Befintlig tjänst	
Inventera och kartlägga hur skolfastigheter och skolgårdar är anpassade att hantera värmeböljor.	3 år	2	Akut	Fritids-, kultur- och utbildnings-	Skolkontoret	Tekniska Fastighetsförvaltare	Befintlig tjänst	Ordinarie budget
Inventera kylbehov i fastigheter.	10 år	2	Hållbar	Kommunstyrelsen	Berörd verksamhet	Fastighetsförvaltare	Befintlig tjänst	Tillförda medel

Bebyggelse och byggnader, fortsättning

Åtgärder	Tidplan	Prio	Kriterier	Ansvarig förvaltning	Ansvarig enhet	Stödjande enhet/berörda	Resurs	Finansiering
Se över trädbestånd på skolgårdar samt förnyelse.	10 år	2	Hållbar	Fritids-, kultur- och utbildnings-	Skolkontoret	Tekniska Fastighetsförvaltare	Befintlig tjänst	Ordinarie budget
Vid avverkning av trädbestånd inom tätorter ska kommunen överväga att behålla/plantera nya träd som ger viktig skugga vid allmänna platser och byggnader.	5 år	2	Hållbar	Kommunstyrelsen	Tekniska	Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen	Befintlig tjänst	Ordinarie budget
Utreda om vattendom finns/behövs för befintliga vattentäkter. Utreda behovet av vattenskyddsområden.	30 år	2	Flexibel	Kommunstyrelsen	Tekniska		Befintlig tjänst	Ordinarie budget
Utreda behov/möjligheter reservvattentäkter i tätorter.	30 år	3	Hållbar	Kommunstyrelsen	Tekniska	Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen	Befintlig tjänst	Tillförda medel
Utreda samarbete kring mobil reningsutrustning för rening av ex sjövatten.	10 år	3	Hållbar	Kommunstyrelsen	Tekniska	Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen	Befintlig tjänst	Tillförda medel
Utreda behov och installera reservkraft till tekniska försörjningssystem.	30 år	1	Akut	Kommunstyrelsen	Tekniska	Berörd verksamhet	Befintlig tjänst	Tillförda medel
Se över behov av nödvattenutrustning och implementering	10 år	1	Akut	Kommunstyrelsen	Tekniska	Berörd verksamhet	Befintlig tjänst	Ordinarie budget
Information till verksamhetsutövare i anmälning/tillståndsprocess om klimatförändringar och ev. inverkan på deras verksamhet	5 år	2	Effektiv	Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen	Miljökontoret	Kansli (Klimatanpassnings-samordnare)	Befintlig tjänst	Ordinarie budget
Genomföra åtgärder för att minska inläckaget i ledningsnätet	30 år	3	Hållbar	Kommunstyrelsen	Tekniska		Befintlig tjänst	Tillförda medel
Se över fjärrvärmeförsörjningen vid elavbrott	3 år	2	Hållbar	Kommunstyrelsen	Kansli (beredskaps-samordnare)	Kansli (Klimatanpassnings-samordnare)	Befintlig tjänst	Ordinarie budget

Matproduktion och matleveranser

Åtgärder	Tidplan	Prio	Kriterier	Ansvarig förvaltning	Ansvarig enhet	Stödjande enhet/berörda	Resurs	Finansiering
Avtal för nödmat med lokala aktörer.	10 år	2	Flexibel	Kommunstyrelsen	Kansli	Kost	Befintlig tjänst	Ordinarie budget
Torrfrörråd med mat som kan förvaras längre tid på skolor och vårdinrättningar	10 år	2	Akut	Kommunstyrelsen	Kost	Berörd verksamhet	Behöver utredas	Ordinarie budget + tillförda medel / projekt
Utreda och ta fram kriskök samt krismatsedel.	3 år	1	Akut	Kommunstyrelsen	Kost	Fastighetsförvaltare	Befintlig tjänst	Tillförda medel
Informera brukare och anhöriga om egenansvar om hemberedskap i en vecka. Särskilt gällande mat.	5 år	2	Akut	Omsorgs- förvaltningen	Brukaren	Kansli (beredskaps- samordnare)	Befintlig tjänst	Privata medel
Stötta statliga myndigheter att sprida information till djurägare kopplat till ett förändrat klimat.	5 år	2	Effektiv	Miljö- och samhällsbyggnads- förvaltningen	Miljökontoret		Befintlig tjänst	Ordinarie budget
Informera fiskevårdsföreningar om vad ett förändrat klimat kan innebära (fiskevårdssamordnare) gällande förlust av känsliga arter som ex röding och öring	5 år	2	Effektiv	Miljö- och samhällsbyggnads- förvaltningen	Miljökontoret	Fiskevårdssamordnare	Befintlig tjänst	Ordinarie budget

Omvärld

Åtgärder	Tid-plan	Prio	Kriterier	Ansvarig förvaltning	Ansvarig enhet	Stödjande enhet/berörda	Resurs	Finansiering
Anpassa kommunal service vid behov.	20 år	3	Hållbar	Kommunstyrelsen	Kansli	Berörd verksamhet	Befintlig tjänst	Ordinarie budget

Möjligheter

Åtgärder	Tid-plan	Prio	Kriterier	Ansvarig förvaltning	Ansvarig enhet	Stödjande enhet/berörda	Resurs	Finansiering
Informera och stötta företag så att de kan marknadsföra Storumans kommun som ett attraktivt besöksmål när det blir varmare runt om i världen	5 år	2	Effektiv	Storumans kommunföretag AB	Näringslivs-kontoret		Befintlig tjänst	Ordinarie budget
Information riktad till icke-akuta klimatflyktingar	5 år	2	Effektiv	Kommunstyrelsen	Kansli	Näringslivs-kontoret	Befintlig tjänst	Ordinarie budget
Näringslivsutveckling av jordbruk i kommunen, stötta de som vill starta upp eller utveckla sin verksamhet.	10 år	2	Hållbar	Storumans kommunföretag AB	Näringslivs-kontoret	Kansli	Befintlig tjänst	Ordinarie budget
Informera, stötta och medvetandegöra företag om klimatsförändringarnas påverkan.	10 år	2	Hållbar	Storumans kommunföretag AB	Näringslivs-kontoret		Befintlig tjänst	Ordinarie budget
Bevara befintliga jordbruksmarker som hotas av exploatering. Lyfta fram möjliga livsmedelsproduktionsområden i ÖP:n	1 år	1	Hållbar	Kommunstyrelsen	Kansli (ÖP)	Miljö- och samhällsbyggnads-förvaltningen	Befintlig tjänst	Ordinarie budget